

Справа “Назарчук проти України” (Nazarchuk v. Ukraine)

У рішенні, ухваленому 19 квітня 2005 року у справі “Назарчук проти України”, Суд постановив, що:

- було порушено ч. 1 ст. 6 Конвенції;
- було порушено ст. 13 Конвенції.

Суд дійшов висновку, що сам факт визнання порушення є достатньою компенсацією моральної шкоди.

Обставини справи

Заявник Іван Захарович Назарчук є громадянином України, народився 1941 року і проживає у м. Долинську Кіровоградської області.

У березні 1999 року заявник звернувся зі судовим позовом до місцевих державного казначейства, фінансового відділу, міської ради та податкової адміністрації, аби отримати компенсацію шкоди, заподіяної незаконним арештом і конфіскацією його автомобіля. У серпні 1999 року суд задовольнив цей позов, зобов’язавши відповідачів сплати заявнику 50 000 грн. За наслідками перегляду справи у порядку нагляду суму компенсації було зменшено до 20 000 грн. (рішення від березня 2000 року). У серпні 2000 року було відкрито виконавче провадження. У липні 2001 року державне казначейство повідомило заявника про те, що рішення у його справі не може бути виконане через відсутність законодавчого механізму здійснення такого виду виплати.

Втім у травні 2002 року згадане судове рішення таки було виконане після того, як Національний банк України перерахував відповідну суму на рахунок заявника.

Зміст рішення Суду

Заявник стверджував, що невиконання рішення у його справі протягом тривалого часу було порушенням ч. 1 ст. 6 Конвенції. Він також скаржився на відсутність у нього ефективного засобу правового захисту всупереч ст. 13 Конвенції.

Суд зазначив, що з часу відкриття виконавчого провадження до остаточного виконання рішення минув рік і майже вісім місяців. Він зауважив, що хоча рішення у справі заявника й було виконане до того часу, коли Уряд офіційно дізнався від Суду про реєстрацію заяви п. Назарчука, проте сам заявник відразу не повідомив Суд про факт виконання рішення, а зробив це лише через рік після його виконання.

Втім Суд дійшов висновку, що невиконання рішення у справі заявника протягом року і майже восьми місяців означало передусім те, що держава істотним чином позбавила ч. 1 ст. 6 Конвенції її корисного значення. Суд, окрім того, зауважив, що Уряд жодним чином не пояснив причини затримки. Тому Суд постановив, що мало місце порушення ч. 1 ст. 6 Конвенції.

Вирішуючи скаргу п. Назарчука про порушення ст. 13 Конвенції, Суд взяв до уваги аргументи заявника, що рішення у його справі не виконувалось не з вини державної виконавчої служби чи державного казначейства. Причиною невиконання рішення була відсутність законодавчого механізму виплати такого виду грошової компенсації, яку було присуджено заявнику за рішенням національного суду (йдеться про грошову компенсацію за шкоду, заподіяну незаконними діями державного органу). Заявник вказав на відсутність у нього можливості оскаржити справжню причину невиконання рішення. Виходячи з наведених аргументів, Суд постановив, що мало місце порушення ст. 13 Конвенції.

Реферативний переклад з англійської мови та опрацювання рішення здійснено у Львівській лабораторії прав людини і громадянина НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування АПРН України М.Ю. Пришляк та П.М. Рабіновичем.

